

Rudolphus Cappellen. Hamburg: A^o. 1648.

Yd 6, 2.
4°

v. Plotho, Erik Christoph Edler Herr

30 Colpischer Blätter
3 Wimper

16. 13.

NOS ANDREAS
GRITTIDEI GRATIA
DVX
VENETIARVM ET CAET.

Committimus Tibi Nobili viro FRANCISCO
cornelio ciui & fideli nostro, q̄ de nostro man-
dato vadas, et sis Potestas Capitis & geris, & die
quo applicueris, vsq; ad vnum annum, et tantum
plus Donec successor tuus Illuc venire distulerit
Regendo ipsam terram, et pertinentias, cum pro-
de et honore Venetiarum, nec recedendo de regi-
mine, nisi successor tuus venerit, et nisi habue-
ris & Nobis licentiam, habendo salariū per
ratam temporis, si ultra annum steteris, diem
autem, quō applicueris Illuc & Nobis scribes, et
significabis dies, qui erunt tibi concessi, ve

quibus non debebis habere salariū

Omnis querenti facies rationem secundum usum
diēte terre, et ubi usus tibi defecerit secundum
bonam conscientiam, Si vero iudices fuerint in
aliquo discordes, eam partem capies, que tibi ratio-
nabiliter apparebit, secundum usum, qui si tibi
defecerit secundum bonam conscientiam, et stu-
diosus eris, & omnes sententię diēte per iudices
compleantur, et seruitium vel donum non ac-
cipies, nec accipi facies per totum hoc Regimen
per te vel alium sub pena dupli, et si acceptum
scieris, facies illud reddi si poteris.

KÖN. PR. FR.
UNIVERS.
ZV HALLE.

micum non iuuabis, nec inimico nocebis per
fraudem, illud, quod super vindictis malefactorum
faciendis tibi ab hominibus capituli rogeris fue-
rit consultum sequeris, obseruabis, si eorum con-
siliū tibi iustum videbitur, Alioquin per te so-
lum facies, quod tibi melius videbitur.

Habere quidem debes de salario in anno, et ratione
anni libras ccc. et quatuor gross, de quibus oib;
recipere debes a communi capituli rogeris venetiarum
libras c. et residuum soluere debet comune capituli

aggeris, et pro omnibus vicibus, quibus venies ven:
 pro seruitio dicte terre, accipere potes a dicto com:
 muni per totum tuum regimen libras \mathcal{L} , et non
 ultra, et si, quod absit, decesseris infra tempus tui
 Regiminis salarium habere debes per tempus, quo
 steteris, salarium quoque tuum spectat pro parte
 communi venetiarum, quod peruenerit ad manus
 tuas, In quo regimine per terminos ordinatos, et
 de eo, quod defecerit, satisfiet de lib^r vi^m, et de de:
 naris communis, quos penes te habebis, dabis suc:
 cessori tuo tot, quot, fuerit necessarium pro solutione
 sui salarii primi termini, Et residuum portabis
 venetias, et si non haberes tantum, quantum suffi:
 ceret pro dicto primo termino, dimittes quos habe:
 bis, et id, quod deficiet, satisfiet sibi dehinc.

Tenere quoque debes tres seruientes bene armatos
 a xx annis supra et quadraginta infra
 et unam barcham pro tuo seruitio, et communis
 venetiarum, Insuper tenere debes unum notarium
 quem accipere debes cum voluntate nostra, et consili:
 orum, et capitum de quadraginta, qui notarius
 habere debeat a communi capitis aggeris libras
 quinquaginta gross^o, Non possendo accipere per
 notarium aliquem de capite aggeris, neque qui habitet

In aliqua terra, uel loco ultra venetias, versus caput
aggeris, et quotiens exieris de terra debes dimittere
Notarium pro vicario, et si aliquo casu remanere no
posset non dimitt' in vicarium aliquem de terra

I Tem obseruabis quantum ad te spectat partem ca-
ptam in consilio nostro Rogatorum cum additione
in 1379 die xuy Februarij Indict xuy v3 q pars
capta in maiori consilio die 3 Junij nuper elapsi
per quam datus fuit ordo rectoribus nostris, quibus
deficeret tempus suorum regiminum de famulis, et
equis, quos habere timentur per suas commissiones
quia videbatur multotiens esse grauis, mitigetur, et
reformetur in hunc modum v3: q De cetero quilibet
rector in reditu suo postq3 aplicuerit Venetias infra
vnum mensẽ, teneatur ire uel mittere ad officiales
rationum ad faciendam rationem cum eis, et solue-
re id quod debebit dare, et refundere nostro communi
pro familia, vel pro equis, qui sibi defecerint in suo
regimine in ratione grossorum trium in die pro
quolibet carente de sua familia, et p̄o quolibet equo
qui sibi defecisset pro tanto tempore, quanto sibi
defecerint, Verum si deficeret alicui rectori aliquis
de familia sua habeat terminum ad remittendum
alium octo diez, et si aliquis equus deficiet diez xij

4

Et si non remiserit ad dictos terminos, nihil refundere teneatur pro eis a die quo sibi defecerunt usque ad diem, quo remiserunt in ratione predicta, et hoc observare teneatur quilibet rector sub pena librarum medietas sit accusatoris si fuerit, si pro eo habebit veritas, et alia medietas dividatur inter commune, nostrum, et officium rationum predictarum, et si aliquis rector condemnaretur per officium rationum, & deberet aliquid dare, vel refundere tunc ille rector subiacet parti capte in maiori consilio de modo servando contra illos, qui non solvunt, postquam eis preceptum fuerit per officiales rationum non obstante, & per illam partem officiales non habeant, et per istam sic et teneantur officiales rationum mittere pro rectoribus nostris quando redierint venetias a regimine eorum, et pro alijs, qui sibi videbuntur, et inquirere et examinare diligenter de predictis possendo ponere personas ad sacramentum, et omnia alia opportuna facere pro executione omnium premisorum /

Item ordinatum est per nostra consilia, et sic observabis, & qui fuerit notus, cancellarius, iudex vel socius alicuius nostri rectoris in aliquo regimine non possit esse notarius, cancellarius, iudex, vel socius in aliquo officio in dicto regimine in quo stiterit

vsq; ad annos duos proximos, post complementum
rektoris, cum quo fuerit, vel fuerit, et prædicta
reuocari non possint, nec alicui concedi vel fieri
gratia contra hoc vlllo modo nec ingenio sub pena
librarum v̄ pro qualibet vice, saluo super hoc off^o
advocatorum cōmunis contra retores contrafacien-
tes, nec permittos aliquem de familia tua, vel qui
sit ad soldum tuum habere soldum communis sub
pena ducatorum Decem pro quolibet ducato valoris
totius eius, quod ille receperit, et vltra hoc priuan-
onis regiminis: ~

Nec potes venire venetas vltra quinque dies tibi
concessos, nisi prius exposueris nobis et consili-
arijs quando venire volueris, et si nobis videbitur
venire possis, et stare quatuor dies pro expeditōe
eius pro quo veneris & si non fueris expeditus
non poteris stare vltra in venetijs, nisi habue-
ris licentiam a nostris consiliarijs, et si contrafe-
ceris perdes salariū tuum in dupplum pro illis di-
ebus, quibus contrafeceris, quam penam camerarijs
communis dabis infra xv dies, et c. verum si in
termino quinq; dierum tibi concess per mensem,
occurrerit aliquid expedire, non possis in ipsis, nisi
cum voluntate nostra, et nostrorum cōsiliariōrū

52
possis tamen stare in Venetijs duobus diebus, et non
ultra, nec possis computari aliqui de predictis diebus
de vno mense in alium, nec potes ire in aliquam aliam
partem extra tuum regimen ultra quatuor dies, per
mensem vno modo sine nostra licentia, et nostrorum
consiliariorum, non computando dies vnus mensis
in alterum sub pena predicta danda in manibus
camerariorum vt dictum est. ~

E T in quinqz diebus per mensem tibi concessis stare
in R^{to} si per partem nostri consilij mandabimus
qz recedas, recedere debeas, et si pro infirmitate stete-
ris in R^{to}: non amittes salariū tuum, Tamen si
exieris de domo quasi infirmus eundo per riuum
altum amittere debes salariū tuum pro illis diebus
si exieris, et fueris per ciuitatem, sed si pro infir-
mitate steteris venetias ultra duos menses per totum
tuum tempus tui regiminis ex nunc esse debes ex
tuum regimen, nec potest reuocari, nisi per quinqz
consiliarios xxx de quadraginta, et duas partes
maioris consilij. ~

P Ræterea non potes venire venetias a tertia die
natiuitatis vsqz ad epiphaniam, et a die sab-
bati oliuarum vsqz ad dominicam apostolorum

et ad carnis primum usq; ad quadragessimam sine
voluntate maioris consilij, Et In quantum fueris in
Riuoalto obseruabis omnia, que continentur In ca-
pitulari maioris consilij, salua concessione, et
saluo q; non potes venire ad capellum, nec potes
Angarizare aliquem de custodibus deputatis per
nostrum commune per te, uel per alios, nisi In ser-
uitio nostri communis /

L Anna dictę terre cadentia, et peruenientia tene-
ris excutere bona fide, de quibus quartam parte
dare debes commune Veneticarum, et alie tres partes
In commune capituli aggeris debeant deuenire, et
inquires solcite, et prouidebis q; persona aliqua
non mittat uel portet aliqua contrabanna contra
ordinamenta nostra, et communis Veneticarum
per partes tui regiminis, et si contrafacientes non
fuerint sub tuo regimine denunciabis eos nobis
et nostro consilio, et quicquid inueneris, et scieris
et si quis acceperit bulletam de Venetis uel de clu-
gia de uino, sale uel oleo pro eundo ad aliquem
alium locum ad quem vetitum foret portare, decę
res habeantur pro contrabanno totum sic portatu

Ceterum teneris etiam facere rationem successoris

6.

tuo, anteq̄ de regimine recedas de omnibus denarijs
et alijs rebus, quas dimittes In commune, et ipse te-
neatur eas audire, et recipere, et nobis per suas leas
denotare: —

Teneris et denotare, et consignare omnia arma suc-
cessori tuo nostri communis existentia In tuo regi-
mine, que ipse notari faciat in quaterno, et eas nobis
debeat per suas litteras denotare, et ordinate scribere
in tuis quaternis omnia, que receperis a camerarijs
nostri communis ut rationes tue clare videri possint: —

Item observabis partem Infrascriptam captam in nr̄is
consilijs maiori, et rogator, et XL in 1362 die tertio
septembris in quantum ad te spectat v3 pro obuiando
contrabannis, que sunt de sale, quod de partibus
hystrie et inde ultra portantur, quotidie contrabana
In graue damnum, et psudicium nostri communis
ordinetur, q̄ de cetero, quicumq; commiserit contrabana
predicta ultra penas amissionis nauigij, et salis, et
alias penas, quas Incurrunt, Incurrant penam standi
duos annos In vno carcerum Inferiorum pro prima
vice, qua fuerint inuenti, et si ab vna vice supra fue-
rint deprehensi in contrabanno, dupplicetur eis pena
carceris, et ultra hoc perpetuo bannantur de Illa terra

vbi fuerit habitator, et si contigerit q̄ aliquod nau-
uigium fret vel fuisset cum contrabannis predictis
et aliqui ex marinarijs caperent et conducerent
patronos In manus Domini sint ipsi marinarij
absoluti ab omni pena et habeant libras ducentas
x nostro communi pro persona patroni, et nihilominus
habeant de nauigio, et contrabanno, quod
presentarent medietatem, Et si marinarij caperet
se vnus alium, et presentauerint se domino seu
se accusauerint taliter, q̄ veniant In manus Domi-
ni sint liberi, et habeant libras c. x nostro cōi
pro quolibet marinario presentato, et taliter accu-
sato, et sint absoluti presentantes ab omni pena
sit etiam licitum quibuscunq̄ personis generaliter
tam deputatis ad custodiam, q̄ non omnia contra-
banna manifestare, et Inromittere satis huiusmo-
di que inuenirent, et personas, que ipsa portarent
et ipsa omnia presentare domino, habentes
medietatem eius, quod presentauerint, et Ultra
hoc libras cc pro persona patroni, et lib' c. pro
persona marinarij x nostro communi, Tota vero
pecunia, que pro predictis casibus soluerent per
commune postea exigatur de bonis culpabilium
si poterunt reperiri anteq̄ exeant de carceribus
Nisi soluerint: Et predicta committantur catha-

7
vere, et omnibus Aostreis Rectoribus & polimontorijs
et a Badalena circa, cum omnibus modis, et liber-
tatibus, ac conditionibus cum quibus eis commissa
sunt contrabanna, que vtz cathauere In Venetijs
et redtores predicti in partibus suorum regiminum
hec omnia faciant singulis tribus mensibus publi-
ce proclamari, et de penis predictis non possit fieri
gratia sub pena librarum cccc pro quolibet consi-
liario, capite, vel alio ponente vel consentiente
partem in contrarium exigenda ab ipsis

Custodes vero qui sunt ad portas burgi, et in castro
et ad custodiam pallatarum possint nisi sint
veneti vel nati a grado ad caput adgeris

De redditibus communis Venenarum peruenientibus
ad manus tuas possis expendere omni anno libras
x paruorum In reparatione turrium, murorum, et
castri loci predicti, sed de ipsis nullo modo expendas
In reparatione vel acceptatione habitationis tue,
nisi solum In cobopertura domus, et non ultra

Tenere debes unum quaternum In quo scribi faci-
es totum vinum, quod Incanipabitur In terra, et
districtu capitis adgeris, et significare sustinarijs

nouis quantitatem, et nomina incanpanhux
ordinate de per se, et similiter qualiter extrachum
fuerit, et ad nostram requisitionem seu didtorum
Iustitiariorum nobis totum vel partim mittere
scriptum tibi fuerit sub pena librarum xxv tibi,
et perdendi totum vinum illis, quorum fuerit, nisi
missum fuerit ad terminum ordinatum, et facies
ordinate scribere totam pecuniam, que habebitur
pro dato vini, olei, et carniū salitar, et personas
sigillatim, soluant q̄ et reditus cuiuslibet mensis
de per se de predictis rebus mites nobis In scriptis
infra octo dies sequentis mensis, et quantitatem pe
cuniæ, et nomina personarum

Nec comparabis, nec comparari facies aut Incanta
bis per te uel alium aliquam rem pertinentem coi
vel loco tibi commissio, nec emes vinum seu bladū
nec societatem habebis pro faciendo vendi in tuo
regimine Nec potes incanipare per te uel alium
in tuo Regimine vel alibi ligna pro vendere, sal
uis lignis pro usu tuo.

Nec compelles per te uel alium de tuo regimine ali
quem piscatorem, qui tibi vendat pisces vel eos du
cat ad domum tuam, et non patiaris, q̄ tua familia

8
vel alius faciat alijs violentiam, sed permittes q̄libet
sine impedimento uendere in locis publicis :~

Item obseruabis Infrascriptam partem captam In nris
consilijs maiori Rogatorum \times lt^a et Additionis sub
1371 indich nona Die 6 Mayⁱ vs. q̄ omnia contra-
banna, que decetero quomodocunq; Inuenirentur
per rectores nostros Histrie & grado ad caput aggenis
mittantur per ipsos rectores ad manus camerarior^{um}
nostri communis, que vendantur per eos ad publicu
Incantum in R^o per modum, q̄ faciunt alias res
communis. De quibus contrabannis primo, et ante
omnia extrahatur datum communis, et pena per
quartum diuidatur vs. 4ta sit rectorum, qui mit-
tent ipsa contrabanna, quartum sit accusatoris
si inde fuerit, per quem veritas habeatur uel denun-
tiatoris, et si non fuerit accusator uel Inuentor tres
partes veniant in commune. De quibus omnibus
contrabannis nullo modo possit fieri gratia sub
pena ducatorum mille pro quolibet ponente vel
consentiente partem in contrarium, non Intellige-
do in hac scriptis res vel mercantias, de quibus non
soluitur datum nro communi, que remaneant
ad conditionem, et statum presentem, Remanen-
tibus semper firmis omnibus alijs grauoribus

et maioribus penis, ordinibus, et scripturis, qua
forent super facto dictorum contrabannorum vel
alicuius eorum in sua firmitate, et p̄dicta faciant
dicti rectores singulis sex mensibus proclamare
ut omnibus nota sint; ~

Item observabis partem hanc vs̄ q̄ nemo ex nr̄is
possit nauigare, conducere, seu conduci facere
vel portare bladum, farinam vel legumen
aliò q̄ venenās sub pena de 40 pro centinatio
tam nauigij, q̄ bladi, et committatur prouisoribz
communis, ut exigant dictas penas, de quibus
habeant tertium, et accusator si fuerit p̄ cuius
accusationem habeatur veritas tertium, et teneat
de credentia, et aliud tertium sit communis, et
hoc proclametur in scallis R̄n̄, et significetur
hoc, et precipiatur omnibus rectoribus nostris, q̄
sunt extra venenās, q̄ cautellam adhibeant
super hoc, et omnibus, qui ad partes suorum regi
minum portauerint frumentum vel legumen
vel aliud bladum vel farinam sine nostra licen
tia, et nri consilij debeant auferre dictam penam
et si auferre non poterint debeant significare no
bis q̄ cito poterunt, et similiter si sciuerint, q̄
portauerint aliquid de predictis rebus in nram

9.

partem inquirere teneantur sicut melius poterint
et nobis q̄ cito poterunt declarare, et nos cum nro
consilio debeamus eos, qui sic predicta portauerint
capi facere, et detineri in palatio de quo relaxari
non possint, nisi soluerint dictas penas, quare
predicta sub pena sacramenti, et inobediencie obs-
uabis ad plenum. ~

Item scias ordinatum esse, et sic obseruabis, q̄
notarius Venetus non possit facere aliquam cartam
venditionis proprietatum terrarum ultra aq̄s
tui regimini ad usum veterem sine tua licentia
et tu non potes dare dictam licentiam nisi prius
habito pignore de x^m p̄ c^o ab emptore q̄ ipsam pro-
prietatem, quam emere uoluerit ad usum veterem
Inuestiat infra unum mensem, et nihilominus iurent
emptor, et venditor pro quo preho comparabit, et
vendet, et pro ostendendo q̄ dederis dictam licentiam
te debes subscribere. In dictis venditionibus. ~

Et infra unum mensem post tuum introitum Venetis
venies, et ibi stabis ad videndum, et intelligendum
rationem, quam precessor tuus fecerit officialibus
nostreis rationum de introitibus, et expensis omnibus
sui regimini sicut exatit ordinatum. ~

Item non potes absoluere aliquo modo aliquam con-
demnationem factam in pecunia per aliquem pre-
cessorum tuorum, nec de illis ullam facere gratiam
compensationem, prouisionem vel donum. Nec
aliquem de banno exherere, nec absoluere sine nostra
voluntate, et consilio nostri maioris vel de xl. et
Immo eas exiges tuo posse, et similiter non potes
eas absoluere, que facte essent vel fierent in per-
sona, et rebus pro homicidio, Furto, vel tradimento
et contrabanno.

Item obseruabis partem captam in maiori consilio
in 1361 die iiii Julij, et addatur in commissionibus
omnium rectorum, q. de omnibus condemnationibus
quas facient in suis regiminibus non possint postquam
eas fecerint se impedire in remittendo vel reuocan-
do in toto uel in parte ullo ingenio uel forma.

Preterea non debes per te uel vicarium tuum vel
alios impedire personas aliquas undecumque sint
que uellent venire Venetas cum frumento vel
alio blado, nec ipsum frumentum vel bladum
accipere, Immo dabis eis fauorem ut cito ueniat
cum eis Venetas, et si contrafacies cades de libris
c. pro qualibet vice, quas infra unum mensem

post tuum exitum de regimine, teneris soluere camerarijs communis sub pena tantundem, et aduocatores exigant penam, et nihilominus blada impedita mittere venetias per sacramentum teneris

ET si vxor tua, vel heres tuus masculus vel femina ab annis xvi supra aliquid fecerit, & sibi vetetur per tuam commissionem, et fuerint accusati nobis seu aduocatoribus communis debes esse responsator, et pagator de omni eo quod aduocatores conuincerent in consilio ubi te placitarent, et habeant ipsi aduocatores partem illam, quam habent de alijs quos placitant seu placitarent.

Ordinatum est, quod linum non debeat aptari in terra capitis aggeris intra fossam, et x passibus prope domum filiorum q. andree de matheo, dum fuerit gramolatum cum bona custodia, et hoc in pena amittendi linum et libras x et quod nullus portet vel faciat ignem ubi aptabitur dictum linum.

Officiales capitis aggeris eligantur per breues secundum, quod est ordinatum, et tu potestas interesse debes electioni, et non fiant amplius pastus, qui fiebant officialibus de preterito.

I Tem q̄ vna rupta debeat esse In capite Aggeris Inter
Fassauum, et lipparium iux^a Rhodigium, remane
te tamen arbitrio potestati de prouidendo id ex
si damnum faceret, & latere vero terrę capit^s
aggeris possint ubi melius videbitur consilio
communi dicte terre facere pro bono suarū valū
ruptarū, et fossas, vnam vel plures, sicut erit
expediens, super facto aggeris Babiarū veterū
qui consueuerat rumpi in damnum communi
et Longarelli natalis ordinamus, q̄ teneatur
in contio pro illis de capite aggeris, et Ideo com
mittimus tibi cum nostris consilijs quatenus
circa conseruationem ipsius, ne rumpatur talem
solicitudinem haberi facias q̄ de cetero nō rum
patur / ~

I T non potes sub debito sacramenti per totum tuum
regimen et per vnum annum post contrahere vel
contrahi facere matrimonium, nec impetrare
vel impetrari facere aliquam prebendam vel
beneficium in locis tui regiminis pro te filijs vel
alijs nec procurare aut tradere, q̄ fiant pro
te vlllo modo : ~

I Tem obseruabis partem hanc vs̄ q̄ ammodo q̄cūq̄

stronauerit aut cum aqua acceperit, seu alio quocumque malo modo maliciauerit ducatos grossos venetos mezaninos, et soldinos tam in venetijs quæ extra sibi amputetur manus dextera, et eruantur ambo oculi et postea banniantur de venetijs, et toto eius districtu et si post bannum predictum vnquam se permiserit reperiri in venetijs uel districtu, stet per unum annum in carcere, et iterum banniatur perpetuo, et hoc totiens debeat obseruari, quotiens talis punitus, et bannitus se permiserit reperiri.

Item obseruabis infra scriptum partem vtz omnes officiales, rectores, ambassiatores, prouisores vel alij quocumque nomine nuncupentur, qui de cetero inueniuntur per aduocatos communis quæ fuerint furati de bonis, et hauere communis a libris lxxd grossi vel ab inde supra modo aliquo uel ingenio intelligatur ex nunc cecidisse ad soluendum capitale, et tantundem pro pena vsque ad tres dies postquam fuerint conuicti, sub pena solda quinque pro libra tamen capitalis, quæ pena, que pena diuidatur per medium vsque medieta sit aduocatorum communis, et alia medieta sit communis, et si fuerit accusator pena diuidatur per medium ut supra, et ultra hoc sin perpetuo privati omnibus officijs, et

regiminibus consilijs et beneficijs communis
venenarum tam intus, q̄s extra, et eridetur In
primo maiori consilio de festo solemni eridato
vel in quo fiun de xij regiminibus per vnum ex
aduocatoribus communis, Verum si predicti
furantes de bonis communis vel aliter ab alijs
accepisses contra commissionem, uel capitulare
vellent restituere vsqz ad tres dies, postq̄ fuerint
requisiti ab aduoc non permittendo se conuinci
sed confitendo se furatos fuisse de bonis cois vel
aliter accepisse contra commissionem, et capitu-
laria sua, tunc soluere teneantur capitale, et
medietatem plus pro pena, que diuidatur In sup^a
et ultra hoc sint perpetuo priuati officio vel Regi-
mine vbi commississent delictum, et eridentur
in maiori consilio vt dictum est, si vero conuin-
cti fuerint furatos fuisse & libris l^{tra} infra & bonis
communis vel aliter accepisse contra commissioez
& libris centum infra, Tunc incurrant ad sol-
uendum capitale, et medietatem plus pro pena
que diuidatur vt supra et ultra hoc sit priuati
officio vel regimine vbi commississent delictum
et publicentur in maiori consilio per aduocat^z
communis, non permittendo se conuinci sed
confitendo furatos fuisse In supra & libris l^{tra}

Gross tunc teneantur in dicto termino, et pena solue-
re capitale, et tertium plus pro pena, que diuidatur
Usupra, et ultra hoc priuentur officio uel regimine suo
Tali et d. Verum si dicti delinquentes scriberent In suis
rationibus et quaternis aliquas expensas, quas offi-
ciales rationum dicerent non potuisse poni, Tunc
ordinetur, q. hoc non habeatur pro furto, sed veni-
atur ad collegium d. consiliariorum, et c. In dicta
parte latius continentur.

Item obseruabis partem captam In maiori consilio
vz cum extimatores vini qui fiunt In laureto
et capite aggeris fiant cum maximo Damno, et
preiudicio communis, ordinatum est, q. de cetero
Rectores dictorum locorum nullo modo extiment
sibi vina, que conducentur de extra, sed vina
venetias veniant ad faciendum extimaci, aut
clugie.

Si quis forte sub tuo regimine proyiciet palia cum
taxillis volumus, et tibi mandamus cum nostro
consilio x, q. ab eo accipi facias palium, et libras, c,
pro pena Dando de palio, et de denarijs pene tertium
accusatori, tertium nostro communi, et aliud
tertium sit tuum, quod Intendimus, q. omnino

Trabatur cum balista, uel arcu: et non cum taxillis
ullo modo, et hoc facias publicari, sicut, et
quando tibi videbitur, ne quis per ignorantiam
se excuset: ~

Cum in terris, et locis a grado ad caput adgeris
committantur percussiones, homicidia, furtum
robarię, et alia enormia delicta, et illi qui com-
mittunt ueniunt et morantur uenety, quod non
est tollerandum, ordinamus, q̄ quando cunq̄ con-
stiterit rectoribus dictorum locorum uel alicui-
eorum de aliquo predictorum delictorum debeant
infra xv dies tunc prox̄ mittere in scriptis culpa-
biles officialibus de nocte, ut per eos fieri possit, q̄
tenentur per formam sui capitularis: ~

Item obsuabis in quantum ad spectat q̄ uina estimet
in uenety uel clugie bullando butas, et faciendo
contralitteras: ~

Scire etiam debes captum fuisse in maiori consilio
q̄ in reditu uenety poteris si tibi videbitur usq̄ ad
tres menses tres prox̄ venire ad consilium rogatorum
et ponere partem, et partes, et prouisiones de quibus
haberes conscientiam pro bono huius regiminis, et

pro honore status venetiarum, ut in dicta parte
plenius, et latius continetur; ~

Eterum ordinatum est q̄ de cartullinis officialibus
de nocte, quas Rectores a gradu ad capud aggeris
exigerint. ipsi rectores habeant partem officialium
de nocte, et suorum custodum, et totum residuum
mittatur officialibus predictis, ut dictae cartulinae
poni possint in cancellaria in quaternis officij, ita
q̄ ipsi rectores nihil retineant, nisi partem, quam
haberent officiales de nocte, cum suis custodib;
sicut captum fuit in maiori consilio die sexto
Decimo Julij In M. CCC. LXXVI.

Item observabis partem captam in consilio Ro-
gatorum, et Additionis ~3, cum Potestas
capitis Aggeris soliti sint estimare vinum
Forense, et recipere et scribere Datum ipsius
quod conducitur ad caput aggeris ~adit
pars, sicut consulunt officiales rationum q̄
potestas capitis aggeris presens, et futuri simt
cum camerararijs decē terre teneantur estimarē
decē vinum, et recipere, et scribere Datum
ipsius In concordia, et de ipso reddere seriātim
et per singulum rationem officialib; rationum: ~

st tibi sciendum, q̄ omnes officiales, et rectores,
a gradu ad caput aggeris deputatos, et deputan-
ad prohiben- contrabanna Venet- qui mitte-
rent, seu facerent Ire uel venire per se uel
alium rem aliquam contrabannum, pro quolibet
eorum nomine pene a duobus placitabit in valore
rei sic misse et et de tantundem, ac de salario
recepto, et quod deberent recipere pro eorum
officio uel regimine, et inde ad quinque annos,
Non poterit esse de maiori consilio, nec habere
officium aliquod in Venetijs uel extra pro con-
Venetijs.

Observabis partem captam in consilio centum
vz q̄ sit prohibitum omnibus rectoribus ci-
uitatum, et locorum nostrorum uestire ue-
stes lugubres pro aliquo uel aliqua ex affinibus
suis, q̄ diu erunt in suis regiminibus sub pe-
na ducatorum centum in suis proprijs bonis
saluo, q̄ possint pro patre, matre, filio, uel filijs
portare vestes lugubres diebus octo, et non ultra
et similiter pro fratre, uel fratribus, et pro uxo-
re non portando clamidem ullo modo. -

Observabis in quantum ad te spectat, et obseruari
Facies, -

Faciēs in locis tui Regiminis hanc partē captā
 in rogatis, et additione in M CCC LXX XI Die
 XX Martij cuius tenor talis est. Pro bono Huius
 communis tantum grauari ordinetur, q̄ rectores
 et officiales terrarum, et locorum Hosterorum &
 gradu ad caput aggeris, qui fient de cetero non
 debeant habere aliquam prerogatiuam In Facto
 datij vini neq; in datijs alicuius rei cum ipsis ex
 quadam consuetudine non soluunt aliquod datum
 de vino, et alijs rebus, que accipiunt, uel emunt
 in suis regiminibus, et officijs pro usu suo, quod
 redundat in maximum Damnum Huius cōis.

Cum consilio Huius & prohibemus tibi, q̄ neq; pec
 gratiam, neq; aliter possis dare de bonis Hosteri
 communis v; de possessionibus, Decimis, pheudis
 liuellis, que essent communis venetiārum, nisi
 per consilium decem cum additione, vel aduoc
 communis sine ullo consilio, De qua pena non
 possit fieri gratia vlla sub eadem pena vt in
 ipsa parte /

Item obseruabis, hanc partem v; q̄ omnes recto
 res Hosteri teneantur, et debeant dare sine aliq̄
 diminutione Socijs, et Notarijs totum, et quicq̄

in eorum commissione continetur sub pena priuati-
onis per quinque annos omnium regiminum cois
veneniarum intus, et extra, et librarum quinque In
suis proprijs bonis cuius pene medieta sic accusa-
toris si fuerit, per quem sciatur veritas quartu
nostri communis, quartum aduocatorum cois
et ultra hoc totum illud, quod debuissent dare
dictis socijs, et notarijs, secundum formam suar
commissionum, et si non dedissent tam pro
salario, q̄ pro expensis veniat in nostrum coe
et ultra hoc quilibet sociorum, et notariorum
predictorum infra unum mensem postq̄ applicu-
erint venet si non habuerint salariu, et exp̄s
sicut debuerint a Rectore suo secundum forma
suarum commissionum ire ad aduocatores Nri
communis, et facere eis conscientiam de pdictis
habendo partem pene suprascripte velut accusa-
tor, et si hoc non fecerit priuetur, q̄ nunq̄ possit
esse notarius neq̄ socius in regiminibus nostris
et suent sit in libertate Rectorum si ipsis vi-
debitur, et placuerit dare illi notario uel socio
quibus deberent facere expensas libras L^m par-
uorum In anno, et ratione anni pro quolibet pro
expensis, quas facere deberent predictis si pot-
us dare velent eis pecuniam q̄ facere expensas

15^v
non possendo dare cuilibet eorum minus librar.
L^{ta} ut supra dictum est /

Item obseruabis, q̄ sicut debitores nostri nobiles non possunt probari ad aliquod officium seu beneficium donec debita sua cum integritate soluerint; Ita de cetero non possit aliquis uel aliqui iudex, vicarij cancellarij et alij officiales rectorum nostrorum debitores dicti officij acceptari per quempiam nostrum nobilem rectorem uel officialem sub pena ducatorum centum auri pro quolibet contrasfaciente exigenda per gubernatores predictos, et soluen. Id quod dicti officiales dare tenerentur penam predictam, et debitum dicti talis debitoris mittantur predicti rectores, et ceteri officiales contrasfacientes per dictos gubernatores in nota pro debitore seu debitoribus super libro debitorum, et probari non possint usq; quo cum integritate soluerint totu Id quod dare debebunt.

Item obseruabis q̄ omnes officiales, et rectores nri a parte terre, et maris teneantur binis litteris, alteris ad nostrum Dominium, et alteris ad nostru Dominium, et alteris ad officiales rationam veteri

diligenter significare diem introitus regiminis et
officialium suorum, et similiter reportare litteras
a successoribus suis de consignatione exituq; eorū
et notentur tam introitus q; exitus eorum In du-
obus libris ad hoc deputatis ad nostram cancel-
lariam, et ad officium suprascriptum officialium
rationum veterum, et si quis suprascriptorum
rectorum exitus vt supra annotat non Inueniret
et ad aliquod regimen uel officium eligeretur, et
fieret conscientia domino, & contumacia sua
nondum completa esset probari nullo modo pos-
sit sub pena cuiuslibet consiliariorum ducatorū
centum si in contrarium terminatum fuerit
quam de facto exigant aduocatores sine vllō
consilio, et si ipsi aduocatores non exigent
exigant capitē de quadraginta sub debito sacra-
menti.

Obseruabis, q; si decetero aliquis officialis nostri
communis tam intus, q; extra quocunq; noīe
nuncupentur trahucabit, uel cambiabit monetas
cuiusuis conditionis et nominis nuncupentur
aliquo modo uel Ingenio uel sub pretextu alicuius
intelligentie uel conueniencie, quam cum alijs
haberet, hac de causa spectantes nostro comuni

ad utilitatem sui uel aliorum quouis modo, et ult^o
 hoc priuatus sit perpetuo Illo officio in quo talem
 excessum commiserit et per 2 annos omnibus
 officijs, et beneficijs communis Venetiarum, et
 si accusator fuerit per quem veritas habeatur ha-
 beat tertium dictę pene, et teneatur de credentijs
 et committantur hec inquirenda aduocatoribus
 communis, et omnibus rectoribus nostris, et offici-
 alibus contrabannorum habentibus partem pene
 pecuniarie De alijs sui officij, et ultra omnes
 penas suprascriptas tales contrasacientes stare
 debeant annos quinq; in carceribus /

Item obseruabis, q; quando aliqua impositio seu da-
 tia deliberata erunt per consilia ordinata soluenda
 in capite aggeris et aliquis presumpserit illa impu-
 onare seu contradicere utendo talibus verbis Non
 page non compece pegni, et istis consimilibus, que
 veniunt contrariare deliberationibus factis in con-
 silijs nostris stare debeat vno anno in carcere
 et banniatur per annos duos, et ultra hoc soluere
 debeat subito ducatos trecentos auri, quor; si fuerit
 accusator, per quem sciatur veritas, habeat tertiu
 unum tertium detur officialibus, quibus facta
 fuerit conscientia, et aliud tertium nostro coi

et si non fuerit accusator tota ipsa pena adueni-
at in nostrum commune, et de omnibus penis
supradictis non possit fieri aliqua pars gratie,
sub pena cuiuslibet ponenti partem in contrarium
Ducatorum v. quam penam aduocatores comunis
teneantur, et debeant sub debito sacramenti exi-
gere de ea habentes partem prout de alijs sui of-
ficij.

Item obseruabis partem captam in Rogatis tenoris
infrascripti v. q. si uacauerit aliquod pheudum
nostri Domini per mortem ultimi possessoris illius
uel forte deuenit in personam que sine heredibus
decedere habeat, ex nunc sub aliquo colore uel forma
amplius alienari non possit, aut in alios transferri
neq. per rectores locorum, ubi ipsa pheuda erunt
alicui concedi per aliquem modum, aut ab alijs
auctoritate propria occupari sub debito interueni-
ente casu perueniat in nostrum commune, et assi-
stari debeant per rectores locorum eo meliori modo
et maiori preno, quo fieri poterit pro utilitate
nostri Domini, contrafacientes autem in pmissis
siue fuerit rector siue alij quocunq. nomine
indebite occupantes, concedentes, uel alienantes
de pheudis predictis cadant de ducatis v. pro

17
quolibet, et pro qualibet vice exigenda per aduocq
communis abqz villo consilio.

Captum est etiam die xvi octobris 1504 In consilio
nostro x^m; et sic obseruabis, qd decetero pro illis ban-
nitis cum talea contrafacientibus bannis suis pro
quorum captura deberetur talea In executionem
et obseruantiam ordinum consilij nostri x, non de-
beas, nec possis ullo modo dare taleas illis captorib^{us}
et retentoribus illorum, nec illis fieri facere bul-
letas talearum sine precedente scitu, licentia, et
deliberatione prefati consilij nostri x sub pena
soluendi de tuo tantum in quanto contrafacere
presumpseris, et sic compellaris per aduocatores
nostros communis, et hoc ipsum facies, et obserua-
bis pro omnibus alijs bannitis pro quorum captu-
ra deberetur quomodolibet talea In executionem
et obseruantiam ordinum consilij x prefati /

Preterea obseruabis hanc partem captam in con-
silio nostro x die xvi July 1503 v3 Reperiuntur
in locis Gambararum, buttemici et ordeaci, qz plu-
rimi banniti, qui per formam condemnationum
suarum non possunt nec stare, nec se reducere
In illis locis, nec In aliquo ipsorum, et quia cernis:

res est, et quotidiana experientia docet, q̄ ipsi ban-
niti ultra multa homicidia furta, rapinas, violen-
tias, que per ipsos, et cum ipsis committuntur sunt
enam illi per quos, et cum principali favore quorū
committuntur infinita contrabanna cum nota-
bilissima iactura, et damno dationū, et Introituum
nostrorum, qui necessarij sunt Republice, ad
quod cum sit de nouo seueritatis remedio prou-
dendum ea propter: ~

Vadit pars, q̄ saluis, et resuatis, et in suo vigore
et firmitate permanentibus omnibus alijs parti-
bus, et ordinibus, auctoritate huius consilij capta
et prouisum sit, et ita et publicari debeat tam
hic Venetijs, q̄ in quolibet ipsorum trium locorū
q̄ padue Taruisij, et meste, q̄ omnes dieb' banni
et tam perpetuo, q̄ ad tempus debeant infra termi-
num dieꝝ octo computandorum a die publicationis
presentis ordinis omnino dissessisse ex ipsis locis
et iuisse ad confinia sua per tempora In eorum
condemnationibus statuta, sub pena si non fue-
rint, et obediuerint perpetui banni tam huius
ciuitatis nostre Venetiarum, et districtus, q̄ om-
nium, et quarumcunq; aliarum ciuitatum, terrarū
et locorum nostrorū tam terrestrium, q̄ maritimorū

nauium, et nauigiorum nostrorum tam armatorum
 q̄ disarmatorum, et si capti fuerint subiaceant
 omnibus penis contentis in eorum condemnationibz
 non secus ac si capti fuissent, et retenti In ciuita-
 tibus vel locis unde forent banniti, et adquam et
 penam et penas incurrant Illi ex predictis bannitis
 qui postq̄ obedissent in eundo modo ad sua cōfinia
 reuertentur postea ad aliquem ipsorum trium
 locorum, et qui illos ceperint habeant, et conse-
 quantur libras 5: soluendas ex bonis suis, et
 si non forent soluendo, soluantur ex pecunijs
 do: nostri, et hoc ultra omnes alias taleas, quas
 ipsi banniti haberent: ~

Captum quoq̄ et statutum sit, q̄ omnes Illi, qui ba-
 niti sunt, et qui de cetero bannientur tam perpetuo
 q̄ ad tempus per rectores nostros pro mens factis
 banniti quoq̄ intelligantur esse, et sint de dictis
 locis nostris Gambaxarum, ordeaci, et butenici
 per tempus condemnationum suarum, ad que
 si presumpserit ponere pedem, et capti fuerint
 subiaceant omnibus penis contentis in eorum
 condemnationibus contra ipsos exequendis tam-
 q̄ si capti fuissent In loco unde principale ha-
 buerunt vel habebunt exilium, et q̄ illos ceperint

consequantur taleam superius expressam,

Verum ut tam omnes banniti q̄ decetero banniendi per omnes Rectores nostros tam a parte terre q̄ a parte maris habeant causam eundi et standi ex confinia banni eorum, et obediendi condemnationibus eorū captum et, et auctoritate huius consilij statutum sit, et ita et publicari debeat In omnibus terris in quibus habuerunt exilium uel in eorum districtibus sibi prohibitis, transactis octo diebus post publicationem presentis ordinis intelligantur esse banniti et sint de omnibus terris, et locis nostris, et de hac ciuitate nostra venetiaram, et districtu In quibus capi possint et ad supplicium et alias penas condemnationum suarum trahi possint non secus, ac si in principalibus locis bannorum suorum fuissent retenti, et qui illos ceperint habeant taleam superius expressam, et hoc ultra omnes alias taleas, quas ipsi banniti haberent. Ponatur hic ordo in commissionibus omnium rectorum nostrorum, quibus ex nunc sit commissum q̄ occurrente casu retentionis alicuius predictorum bannitorum vel banniendorum debeant illum uel illos tales mittere In forciam

Illius rectoris ubi fuerint condemnati ut per
 illum contra illos habeat exequi intentionem
 presentis ordinis nostri, et pro tollendo omnib;
 viam excusationis ordinatum sit, et dictis
 commissionibus addatur, q̄ rectores nostri
 in principio sui regiminis teneantur, et debeant
 publicari facere hunc ordinem, ut omnib; notificet.

Sapi anchor esser sta fermamente delibera, et p̄so
 per el nostro conseio di x adi xiiii Nouembrio
 1504 che acio che tu habi causa de deffender, et
 viril, et pagliardemente conseruar, et mantener
 la cita a ti commessa ad honor, et bon stato de
 la sig^a nostra oltra la pena della testa statuid^a
 a quelli, ch' rendesseno o tractasseno de vender le
 cita nostre a gl'inimici, che subito loccorri (quod
 deus auertat) che questa cita nostra sij occupada
 da inimici la cognition, punition, et castigation
 tua spetti, et pertengi a ditto consiglio nostro
 di x li capi del qual sotto grauissime pene so
 no tenuti subito seguito el caso de formar pro
 cesso et andar al consiglio per administrar iustiz
 et per questo effetto tu sei tenuto, et obligato fera
 termine de zorni xv immediate da poi seguito
 el caso venir in questa nostra cita, et presentarti

alli capi del consiglio di x prefatto, et nò venen-
do fra ditto termine se debbi vt supra proceder
contra de h' la tua absentia non obstante : ~

V adit pars q' decetero aliquis rector aut castellanus
alicuius terre, et loci nostri non possit nec debeat
aliquo modo vel ingenio directe vel indirecte
ponere manus in munitionibus frumentarijs
et alijs cuiuscunqz generis per causam renouandi
aut aliter alienandi Illam sine expressa licentia
et litteris huius consilij sub pena ducatorum mille
exigent: Illico, et priuationis regiminis, et castella-
nie sue, ac cuiuscunqz alterius officij et beneficij
et regiminis per annos x, et ipsi castellani s' b'
dicta pena non debeant obedire in hoc ipsis re-
ctoribus sine expresso mandato, et litteris hu-
ius consilij. Teneanturqz ipsi castellani fortifi-
ciorum, in exitu regiminis Rectorum Illarum
terrarum facere inuentarium cuiuscunqz g'nis
munitionum tam bladarie, qz aliorum, et Illud
dare ipsis rectoribus mittendum huic consilio
et Detur Notitia rectoribus de hoc nostro decreto
et addatur in eorum commissionibus : ~

C he decetero per alcun rector nostro non sia fatta

bolleta, ne se pagino piui per le camere Nostre circa
 carta o, Inchiostro per le cancellarie sotto pena d'
 ducati cento ma quelle spese siano Fatte per li ca
 cellieri, cum iustum, et honestum sit & qui sentit
 commodum, etiam incommodum sentire debeat
 Et sia posta la presente parte in le commission de
 li redtori & osti, et similiter sia mandata a registrar
 al officio sopra le camere doue sonno mandati li
 mensuali, accio possino veder sel sera sta con
 tra fatto al presente ordine Nostro /

Item obseruabis Infrascriptam partem captam in
 nostro consilio rogatorum sub die x vii octobris
 M D IIII tenoris Infrascripti ~ ~

Sia statuido, che decetero tuti quelli saranno banditi
 ad inquirendum per tuti li reamenti Nostri habi
 no tempo per mesi xvi Dapoi finito hauera Il
 reamento quel rector li hauera banditi, passato
 el qual tempo, et non se presentando proceder se
 debbi contra di loro, come se hauesseno confessa
 el delicto, per il qual se hauesseno absentati di
 quelli veramente fusseno sta banditi fin hora
 ad inquirendum habino et loro tempo de mesi
 xvi ad apresentarsi dal didella publication de

la presente parte, elqual tempo passato proceder
se debbi et' contra de loro, come se hauesseno con-
fessa il delicto per il qual se hauesseno absentadi
reseruato sempre & cadauno poter hauer Gracia
per i consigli nostri come e conueniente /

Obseruabis quoqz partem captam in nostro cons^o
Rogatorum sub die xx nouembris 1500 Infra-
scripti tenoris vs, che decetero dar in quest
nostra cita non se possi ad alcun rezimento, ca-
merlengo, castellan ouer altro officio cosi da
mar, come da terra alcuna souention ouer
danaro si per cason de salario, come per spese
auanti el suo partire de qui, ma vadino a i suo
rezimenti ordenadi secondo la forma de
la leze, et commissioi sue, et se alcun con-
seglier altramente ordinasse, cazi alla pena
de ducati mille doro da esser scossi per i ad-
uogadori nostri de comus senza alcun cons^o
et sotto la istessa pena non se possi metter
questo consoglio de far altramente, et inten-
dassi questo ordine cosi in li gia eleth, come in
quelli se elezerano in lo aduenir, et maior obs-
uantia metter se debbi la presente parte in tut-
le commissioi di rectori nri cosi da terra come

da mar: ~
bseruerai etiam la parte presa circa Il nascer
delli Tennthomeni nostri come In quella cancel
laria trouerai registrata: ~

Che tuti ^{li} quelli rectori delle terre nostre non per
mettino, ne lassino trazer fora delle terre et luogi
nostri a lor commessi ad alcun sia chi esser
se voglia capi de lanza, et piati sotto pena alli
rectori contrafacenti de immediata priuation
di suo remento, et per anni cinqz de tuti li re
tamenti. ~

Qvelli veramente, che trazerano caualli della so
preditta sorte fuora delle terre nostre occulta
mente perder debano diti caualli per contrabado
et siano banditi per anni cinqz delle terre delle qual
l seranno, et se ne sera accusador habbi la mita di
contrabando, et sia tenuto secreto, ne se li possi quo
uis modo far alcuna gratia sotto pena xchi mettesse
ouer consentisse de metter parte in contratio de
ducati cento da esser scossa per li aduogadori nei
de commun senza altro consiglio, et la presente
parte sij messa in le comission de tuti li rectori nei
p sua intelligenna facendo glla vts. publicae ~

Qvelli veramente che volesseno traze delle terre
nostre da mar, et luogi nostri circumstanti ca-
ualli della sorte vt s^o siano obligati tuor la
contralittera dalli rectori delle terre delle qual
i uorano traze essi caualli, ne possino vender
quelli ad alcun saluo alli subditi nostri, et et
alli soldan nostri, che serueno la signoria d^o
sotto pena alli contrafacenti da esser banditi vt
supra, et de perder li caualli per contrabando
senza alcuna remissiony: ~

Obseruabis etiam partem captam in consilio nostro
x sub die 4 Augusti 1506, che de cetero alcun nro
rector, o castellan da terra ferma ne per festa ne
per aduenimento de rectori, et oratori ouer altri
vel aliter non se possi consumar In traze alcu-
na quantita benché piccola de poluere delle mu-
nition della signoria nostra senza expresso
mandato de quella saluo In caso de necessita
del stado sotto pena de pagar quella che vt sup^o
fusse consumata ouer altra mente manchasse
et altrettanto per pena da esser scossa per scapi
del consiglio nostro di x f qual facino subito
quelli tali contrafacenti mandar per abitor
a palazo, et la presente deliberation sia posta

in tutte le commissioni de tutti rectori nostri, et
castellani futuri, et data sia et notitia alli pñti

I Tem obsuabis hanc partem captam in consilio
nostro rogatorum v3 che tutti li rectori nostri ligli
haueranno a far risposta ad alcuna supplica
tion; accio essendone squarzada alcuna lappari
sempre nella cancellaria nostra essa risposta
et per tempora futura piu fundatamente se pos
si proceder, non permettendo che per alcun modo
la sia monstrata ad alcuno, et sij chi esser se vogli
ne possino ouer debino, quouis quesito colore dar
In le man delle parte tal sue risposte, ne permetter
che s sappino la continenta sua, ma Inclusa In
littere sue le debano mandar alla signoria nostra
per cauallari ouer altri, che porteranno le publice
accio la signoria nostra deliberar possi matuza
mente quello ricerca Il douer

Obseruabis quoq; partem captam In nostro consilio
rogatorum sub die xx augusti M D VI
huius tenoris v3 Sono adeo cresciute le
malignita et Iniquita di ladri nel Dominio nro
che anchor che siano sta fatte per Inostri pro
genitori in diuersi, et varij tempi molte, et

uarié prouisione contra loro, Tamen par non
sino bastante a rimouer tal Iniqui homeni da
In maligni concepti et pexime sue operatione
et questo perche portando, et transfurando In
furti loro in altre terre et lochi se ben trouati
sono etiam quelli non possono perbo esser pssi
ne puniti come In diuersi luogi nou amente
e Interuenuto cum denigratiõ della Iustitia
et total disperatiõ di poueri citadini, et sub
diti nostri, quali molte volte In vn punto ue
neno a perder quanto In tuto Il tempo della vita
sua cum tanti sudori, stente, et fatiche hano
guadagnato, et aguiato, etiam el sij conuenient
et per honor della signoria nostra, et per debito
de Iustitia proueder, perbo

Landera parte, che salue et reseruare tute altre
leze et ordeni nostri contra tal Iniqua generatiõ
de homeni sia per auctorita de questo consiglio
firmiter preso, et statuito che decetero atrouan
dosi In alcuna cita, terra, ouer luogo della sig
noria nostra, et et in questa cita de Venetia alcun la
dro ouer ladri cum Il furto o parte di quello
per loro derrobato nel dominio nostro, et sia
doue si voglia siano tenuti, et obligati In redori

ouer quelli se attrouasseno mandarli sotto bona custodia In poter, et mano de quelli rectori della terra ouer luogo hauerano commesso Il Furto Iqual rectori possino, et debino proceder cont^a quelli tal ladri si come li pareua I delicti loro meritar non altramente, che se I fussero presi In le Jurisdiction sue, accio cognoscino non poter esser sicuri In parte alcuna del Dominio nro et vengano a portar le debite pene, et supplicij che meritano, et per voluta execution dell^a presente deliberation vostra, quello ouer quelli I accuserano, et daranno nelle man di rectori vostri tal ladri ritrouati cum li Furti, habino la istessa taglia haueriano quando I hauessero accusati, et presi nel proprio loco del Furto commesso /

I T perche per leze, et ordini nostri e statuito, ch^e tutti I ladri banditi non possino star nelli loci doue hanno commesso el Furto ne meglia xv de la da I Confini, et lintrauengi molte volte che commesso el Furto se absentano, et vano sopra Iditti confini parendoli poterge star fino el se procedi contra loro, che e cosa da non supportar per alcun modo, et perho sia preso, et deliberato, che

quotienscunq; el sera venuto a notizia d'alcun
rector nostro de qualche furto commesso nella
sua Jurisdictione, et che formato processu ue-
nira a presentir et Intender Il ladro ouer la-
dri non esser per meglio xv della da i confini
della iurisdictione sua sia obligato Il rector ouer
rectori del loco doue se atreuasseno ditti ladri
et et i magistrati di questa cita nostra a chi
tal cosa spetta far prender, et dar nelle mano
al rector, oue l'hauerà commesso el d'udito
quale possi, et debbi medesimamente proceder
contra di essi, come gli parera ricercar la
Justitia: Non aliter che se i Fussenno sta presi
nella Jurisdictione sua, acio tal praua sorte de
homini siano eradicati e terra uiuentium
et debitas penas luant, et quelli similiter i
accusarano habino quella istessa et medema
taolia baueriano, se i hauesseno accusati esser
nel istesso loco al furto perpetrato, la qual
deliberatione sia posta in le commissiones.

Quando tibi continget scribere consilio neo
Decem in inscriptione litterarum scribes
consilio x tantum, quando vero capitibus
consilij Decem In inscriptione litterarum scribes

capitibus consilij x et non aliter

Proclamari facies singulis tribus mensibus in tuo regimine, & quicumq; stronauerit vel ad aquam acceperit aut alio malo modo maliciauerit Ducatos, et aliam monetam nostram, amputabitur sibi manus Dextera et ambo oculi eruentur, et postea bannientur de Venetijs, et districtu, et si permiserint se reperiri stabunt vno anno in carcere forti et iterum bannientur, et si forte erit mulier damnabitur perpetuo carceri, et si quem reperies culpabilem, mittere ad nos sub bona custodia

In super captum est in nostro consilio maiori sub die xvii Januarij M D xj et sic inuolabiliter obseruabis, & omnes salui conductus facti siue concessi per rectores nostros absq; licentia huius consilij siue aliorum consiliorum ad hoc libertatem habentium delinquentibus bannitis de terris sibi commissis auctoritate huius consilij sint, et esse intelligantur irriti nulli, et cassi, nec valeant aut teneant vlllo pacto ut pote concessi indirecte, Decretis aut fieri

Non possint ullo modo per rectores iudices, vel
officiales nostros tam intus, q̄ extra aliquis sal-
uus conductus alicui bannito propter crimina
commissa cuiuscunq̄ sint generis sub pena
immediate priuationis regiminis uel officij quod
haberent et omnium aliorum regiminum officiorum
et iudicatum tam intus q̄ extra per decennium
et ducatorum ducentorum auxi quorum medieta
sit accusatoris per quem veritas habebitur, et
alia medieta aduocatorum nostrorum communi
quibus committatur executio presentis ordinis
et si aduocatores essent negligentes capita de-
quadraginta tam inferiora, q̄ superiora possint
exequi omnia supradicta, et habeant partem
tangente aduocatoribus predictis, cancellarij vero
rectorum siue alij, qui annotarent huiusmodi
saluos conductus cadant ad immediatam penam
priuationis cancellarie siue alterius officij, quod
haberent, et priuationis perpetue omnium, et
quorumcunq̄ officiorum In Dominio nostro, et
sibilominus soluant Ducatos ducentos distri-
buendos eo modo, et forma, quibus superius de
rectoribus, et officialibus dictum est, et ipsi sal-
uus conductus sic ut supra concessi sint nul-
lius efficacie uel momenti ac si facti non

25

fuisſent faciēdo hanc Noſtram In locis tui regi-
minis ad omnium Notitiā publicari: ~

Demum obſeruabis partem Inſcripſam cap-
tam in conſilio noſtro Rogatorum die XXIX
menſis Julij 1486. che quando per aliquem come-
ſtabiliū, et comilitonum rectorum noſtrorum
uel per alias quaſcunq; perſonas captus fuerit
aliquis condemnatus uel condemnandus ad mor-
tem ſi per ſtatuta ciuitatum, uel ordines noſtros
in illis huiusmodi delinquentibus non fuerit in-
diſta talea uel decreta utilitas capiētib; ~
Intelligatur, q̄ auctoritate huius conſilij Illi tales
qui ceperint ut ſupra condemnatos uel condem-
nandos ad mortem habere debeant libras centū
paruorum, pro quolibet autem condemnato, uel
condemnando ad ammiſſionem membri, et
ſanguinis, quem ceperint, habeant libras quin-
quaginta ſoluendas modo ſupradicto, qua
omnia In quantum ad te attinet obſeruabis: ~

Quoniam nemo ſit qui eſſe debet, tam ciuis q̄ ſubditus au-
deat uel preſumat ſer̄ uel mittere In Ro: curiā
ad Impetrandum uel obtinendum dirrecte uel
Indirrecte breues uel conſeſſiones tam per ſe

q̄ per alium, nec similiter per viam vel medium
alicuius apostolici legati uel aliter contra testamen-
tarias ordinationes ciuium, et subditorum nror̄,
circa legata perpetua, uel aliter ad tempus exroga-
da ad p̄as causas sub pena contrafacere p̄sumen-
tibus Ducatorum centum Auri, et ulterius banniri
per decennium de Venetijs, et districtu, vel de illis
ciuitatibus, et locis nostris, ac districtibus, quarum
vel quorum Ille talis impetrans esset ciuis vel
habitor, propterea cum primum aliquis con-
trafaciens ad tuam notitiam peruenerit ultra
exadionem pene pecuniarie de qua habeas partem
de alijs, et executionem exilij retineri facere
subito debeas impetratores talium breuium, nec
illos prius relaxare de carceribus, q̄ renunciaue-
runt breuibus ipsis In plena, et valida forma,

In reditu tuo Venet̄ teneris In termino dierum
quatuor postq̄ applicueris presentare officio
aduocatorum communis omnes processus forma-
tos ad inquirendum contra quoscunq̄ In tempore
tui regiminis, nullam ipsorum processuum apud
se copiam tenendo, nec teneri faciēdo, nisi solu
condemnationes in vno libro scriptas ordinate
quas dimittere debes in cancellaria tua regiminis
;: sub pena ;:

sub pena ducator mille, et priuationis omnium officiorum, et regiminum Nostrorum per quinquaginta annos, cancellarius vero, coadiutor vel alius, qui aliquam ipsorum processuum copiam faceret vel apud se teneret contra ordinem superscriptum cadat de libris 50 paruatorum, et priuetur per decennium omnibus officijs et cancellarijs Nostris

Expendere non potes aliquem denarium Domini Nostris, neq; de ratione mulctarum, condemnationum aut penarum vel aliter quoquo modo spectantium camere nostre sine expressa licentia consilij Nostris Rogatorum, et si contrafacies cades ad omnes penas in parte furantium contentas.

Poni Facies In scriptis omnem condemnationem quam facies siue sub nomine mulcte siue sub quocunq; nomine illam appellare velis de exactione, et dispensatione ipsarum condemnationum mulctarum, teneri facies ordinatum, et particulare computum prout facere teneris de oib; alijs pecunijs Nostris. Ita q; semper omnia clare et distincte videri, et intelligi possint, nec aliter

tales pecunias exigas, nec dispensabis sub pena in parte furantium contenta: ~

Aliquis nobilis noster coram te aduocare non potest, nec similiter agere causas sub pena ducatorum quingentorum cui contrafaceret et tibi ducatorum quinquaginta pro qualibet vice, Et si pars contra quam lata fuisset sententia faceret conscientiam, et ita constaret sententia illa sit nullius valoris, nec possit habere aliquam executionem ullo modo, excepto ab hoc ordine quocumque nobilium nostrorum in causis suis proprijs aut alicuius alterius per quem a capello expelleretur, et et illis nobilibus qui tanquam commissarij exequi voluerint aliquam causam sue pertinentem commissarie, qui non comprehendantur in hoc ordine nostro

Non poteris super aliquam fabricam per te restaurandam uel edificandam uel super aliquem alium locum pingi uel de petra poni facere arma tua nisi in uno loco, ubi tibi magis placuerit sub pena ducatorum centum pro unaque arma, et soluendi de tuo totam expensam aliter factam pro illa re, intelligendo quod illa arma, quam poni

de petra uel de pictura fiet, sit simplex, et non
excedat ualorem Ducatorum duorum sub
pena supradicta.

Tutti quelli che sotto uellame de farsi chieresi
fin questo Torno sono uenuti in questa cita
nostra, et nelle altre cita, et luogi nostri, doue
sono sta bandizadi, et condemnadi fca terzo Torno
siano leuati, expulsu, et priui di poterne piu
uenir, et se da quel Torno indriedo se lassera
no trouar, dano sia preso, che non obstante
chierega, grado o habito alcuno ecclesiastico
o religioso, che hauesseno tolto dapo le loro
condamnation siano incarcerati, et in prison
serati siano anni cinque et poi iterum debano
ritornar a suo bandi, et tute altre conditioni
delle condemnation sue, et hoc totiens quotiens
et habino i retentori et presentatori de questi
tali lire mille per ciascum de loro di sui proprij
beni totiens quotiens, et non hauendo da pagar
la nostra sig. pagu lire soo di danari nostri
et questo se intendi per quelli ch hauesseno pena
de uita, membro, ouer membri ouer perpetuo
exilio, et et per quelli che decetero fusseno condem
nati a tal pene. Tote de uita membro ouer membri,

ouer perpetuo exilio, quelli veramente, et
tempo fusseno condemnadi, et compesseno le
loro condamnason se per quelle douerano star
tempo alcuno in preson, Non hauendo veramen-
te pena de preson stiano vno anno in preson ser-
uati, et iterum ritornino al sobando & c: ~

Obseruabis etiam partem Infrascriptam captam
in consilio x sub die vij May M D xxii
cuius tenor talis est v3, fu prouisto come vi
die esser motto del isio adi xi luio nel conseio
nostro di x che alcun orator, proueditor, rector
et tuti altri squali se ritrouasseno fuor di questa
nostra cita pro factis Reipublice nostre non
potesseno villo modo scriuer ouer far scriuer
qui delle facende a loro commesse ouer che
spectasseno al stato nostro ad alcuna persona
et sy chi se vogli nisi tantummodo alla signoria
nostra sotto pena de ducati cinquecento, et im-
mediata priuatione delli officij squali se ritro-
uasseno esser i contrafacenti vt in ipsa parte
diffusius continetur
Nunc autem cum Il ditto consiglio nostro di x
habiamo confirmata In omnibus ditta parte, et
de piu a conto, che niuno qui al collegio nostro, nec

etiã | secretarij di quello possino scriuer fori
 ad alcun rector, proueditor, ambassator, ne
 ad alcun altro representante, quocunqz titolo
 censeatur cosa alcuna de' noue, aut de quelle
 se tratteranno, aut parleranno In collegio per
 tinente a' cose del stato, et similia, et questo me
 desimo s' obseruato per tutti oli altri, che sono di
 consoglio nostro di x. et de' pregadi, et questo
 in pena de ducati cento per cadauno di secreti
 che scriuesse, aut facesse scriuer per nodari della
 cancellaria nostra aut per altri delle cose, aut
 noue preditte de perpetua priuatione della
 cancellaria

xx Aprilis M D xx

Al ritorno tuo de questo rezimento debbi portar
 vna littera dal tuo precessor, che denotti Il
 giorno, che tu sei intrato, et Il milesimo della
 consignation di quello fatta a esso tuo succes
 sor et la ditta lra presentax a' Daniel Vido
 nodaro nostro a questo deputato, accio chl habra
 a notar nel suo libro a linconteo della partita
 della tua contumacia, et possi quando sara
 Il tempo del compimento di quella depenarti

perche altramente non lo portando & tua notitia
non serai deperato, ma continuerai In ditta
tua contumacia ~

M D XXXV XXX

Junij in cons^o & cum additioe,

L E deliberato in questo consiglio del 1473 sotto
di xx ott^o, che a quelli stronzeranno, ouer cum
agua diminuiscono la moneta nostra sij taglia-
ta la man dextra, et cauidi tuti do gli occhi
et & Il che e sta prudentissimamente fatto, et
cosi obseruar sempre se debbi nel aduenir ubiq^{ue}
locorum nostrorum iuxta la dispositione In om-
nibus di essa lege, et perche fin hora non e sta
fatta prouisione alcuna di stronzatori de monete
forestiere I quali hormai tanto sonno undiq^{ue}
multiplicati, chel ne seguono ultra li insuppor-
tabili danni uniuersalmente, offensione etia
non piccola della iustitia e necessario prouedere
alla indemnita de cadauno, et pariter contra la
temerita de tal scelesti, et perbo ~

L Andera parte, che per audomita de questo consueo
sij statuito, che se alcunde cetero stronzerà ouer

minuera cum aqua alcuna sorte de monete si
 dorò come darzento Forestiere de qualunqz stampa
 si in questa nostra cita, come in cadaun altro loco
 del dominio nostro siagli tagliata vna mano, et
 cauato vno ochio, chi veramente accusera alcuo
 di ditti che stronzeranno ouer cum aqua diminu-
 iranno in questa nostra cita, et in le altre terre
 et loci nostri de ditte monede dorò, et darzento
 Forestiere ita che per la sua accusa se habbi la
 verita, habbia questo tale de i beni del delinquente
 condotto chel sera in le force della signoria nostra
 lire seicento de picoli per cadauno cosi accusato
 et condemnato, se ne seranno, sin minus di danari
 della signoria nostra, et se alcuno sera conscio
 et intendera de tal stronzatori, et diminutori
 de monede dorò, et darzento Forestiere, et nox
 venira o andera a palesarli, et manifestarli
 ca dino alla pena pecuniaria soprascripta de
 liure seicento di beni sui, et sia publicata la
 presente parte sopra le scalle de rialto, a notizia
 de tutti, et mandata la copia a tutti li rectori nostri
 et cosi debano obseruar et exequir da esser
 registrata nelle commission de cadauno,

Obseruera anchora la parte presa nel nostro

mazor conseglio sotto di xxvi Regno 1526 del
tenor infrascripto cioe: ~

Che tutti quelli i quali fin questo giorno se attrouano
et che in futurum se troueranno per le sue prime
condemnatione banditi diffinitive, et in perpetuum
per furti, homicidij pensati, et per casi piu atroci
cum pena di morte si di questa cita come de
altre terre, et loci nostri da parte da terra possino
dentro li confini & loro assignati esser impune
offesi, et morti, et cadauno che fino el giorno pre-
sente, et in futurum se trouera bandito per homi-
cidio puro, che amaceua alcun di sopraditti ban-
diti nelle sue prime condannason diffinitive
et in perpetuum per furto, et homicidio pensato
et per caso piu atroce cum pena di morte ouer
lo apresentera viuo nelle force della Justitia sia
absolto dal suo bando, et conseguisca la taglia
che hauesse, exceptuando da questo beneficio Il
padre, che amacasse Il fiol, et Il fiol che amacasse
Il padre, et Il fratello che amacasse l'altro fratello
socero, et genero, Item barbari In primo gradu
neuodi ex parte si de fratelli come sorelle, et
cugini zermani di sangue, marito, et moglier
come e conueniente, Declarando che alcuno

de J ditti bandin per homicidio puro non possino
 consequir el ditto beneficio di absolution et taglia
 saluo quando sara cognosciuto chel morto da lui
 sia sta veramente nella prima condemnatio
 sua bandido diffinitue et in perpetuo per furto
 ouer homicidio pensato ouer per alcun altro
 caso piu atroce vt supra cum pena di morte
 et quando alcun di ditti banditi per homicidio
 puro vt supra presentera in le force della justia
 alcun delli sopraditti banditi non possino con-
 sequir el beneficio della absolution sua saluo
 quando lo apresentato nelle force hauea sumpto
 Il merito supplicio, et se uno che non fusse ban-
 dito amagea ouer apresentera viuo alcun di
 sopraditti nelle prime condemnatio sue diffi-
 nitue et in perpetuo per furto, homicidio pensa-
 to ouer alcun altro caso piu atroce vt supra
 cum pena di morte habia lire 600 delli beni del
 morto o apresentato se ne sarano, et non es-
 sendone le habia dellj danari della signoria nra
 hauendo come e ditto di sopra lo apresentato
 sumpto el merito supplicio, et queste lire 600
 siano oltra la taglia, che quel morto o apresen-
 tato hauesse per la sua condenatione

Li banditi veramente ad inquirendum per homi

cidio pensato Furti, et casi piu atroci passato che
sara il termine limitatoli per le leze vostre de
anni doi de potersi apresentar possino esser
morti o presentati nelle forze dalli banditi per
puro homicidio come pono esser morti, et
apresentati li banditi nelle sue prime condemna-
tione per homicidio pensato Furti, et casi piu
atroci cum beneficio della liberation del bando
come e sopraditto: ~

E T accioche non sia fatta facile la via alli ho-
miciarij cum questa speranza di potersi
liberar dal bando ex nunc sia dechiarido, ch
chi commettera piu d'uno homicidio puro sia
alla condition de quelli che hauesseno commes-
so homicidio pensato /

P Raterca quando alcun bandido per homicidio
puro Sara sta vna volta absolto, et exempto
dal bando per le cause soprascripte, quel com-
mettendo iterum vn altro homicidio se inten-
di esser alla condition de quelli che hauesseno
commesso homicidio pensato /

E T le parte del 15 14 Inclusive Inqua prese- I

in questa materia de bandidi cioe di xx viij fe-
ner 1514 de 11 feuer 1522 de 19 april 1523
siano reuocate, et se' intendino reformato
nella presente.

Obseruerai anchora vn capitolo de vna parte presa
nel consiglio di x sotto di xx viij april 1526
del tenor infrascripto cioe

Ancora e statuito, che tuti quelli nobeli hostei, ch
contraferanno matrimonio fuor di questa cita
cum alcuna donna si nobile come di qualunqz
altra conditione siano tenuti fra termine di
vno mese dapoi il sponsalio dar quello in nota
alli rectori delli lochi doue haueranno contratto
il matrimonio, liqual rectori siano tenuti signi-
ficar per littere sue ditto sponsalio alli aduo-
gatori de' commun cum le conditioni qualita
et genealogia delle done sposate, et cum testi-
monij idonei del sponsalio, et matrimonio
et non di meno li mariti loro dapoi venuti in
questa cita siano obligati in termine di vno
mese venire a dar in nota li medesimi suoi
matrimonij et sponsalij alli aduogatori de'
commun, liqual aduogatori habino x obsuar

quanto è ordinato sopra quelli nobeli nostri che
se maritano in questa cita, Excepti perbò dal
presente ordine li nobeli de lijsola de candia
et de altri lochi forestieri, Sia posta la presente
in tute le commissioni di rectori nostri si da parte
da terra come da mar, accio la obseruino et nel
principio di suo regimenti ciascum di loro la
facino publicar ad clara intelligentia de' tutti,

Omnia, quæ tibi dicendo mandauimus, attendes
et obseruabis bona fide, et sine fraude.

IVRAS TI honorem, et proficiuum
Dominij nostri eundo, stando, et Reduendo.

DA TI in nro Ducali Palatio die xvij Junij
indictione prima M D XXVIIJ

5. 12

12

7

NOS ANDREAS
GRITTIDEI GRATIA
DVX
VENETIARVM ET CAET.

Committimus Tibi Nobili viro FRANCISCO
cornelio ciui & fideli nostro, q̄ de nostro man-
dato vadas, et sis Potestas Capitis aggeris, a die
quo applicueris, vsq; ad vnum annum, et tantum
plus Donec successor tuus Illuc venire distulerit
Regendo ipsam terram, et pertinentias, cum pro-
de et honore Venetiarum, nec recedendo de regi-
mine, nisi successor tuus Venierit, et nisi habue-
ris a Nobis licentiam, habendo salarium per
ratam temporis, si ultra annum steteris, Diem
autem, quo applicueris Illuc, Nobis scribes, et
significabis dies, qui erunt tibi concessi, ve

